

вие на погрешно направения избор на пътя за разрешаване на „църковно-народните ни работи“ делото на унията „се разклати в темелите си“. А „Цариградски вестник“ обобщава, че след като „избраха дядо Йосиф за глава без очи и уста“, за „пастир без стадо“, „виновати“ за „развала[та]“ на униатското движение са ония, които „несмислено“ в този път го „тикнаха“. В оценката си за постъпката на Й. Соколски в. „Дунавски лебед“ също определя резултатите от случилото се като „загуба на католицизма“⁷⁹.

Съвсем логично е следствията да се свързват и с версиите за съдбата на дядо Йосиф. Мнения за участието му споделят всички посочени заглавия от печатната ни възрожденска периодика, но най-заинтересован за разкриване на обстоятелствата е в. „България“. Редакторите му излагат няколко възможни версии: „прибягнал у гръцката патрикана“, намира се в „българската църква в Балат“ или е „паднал в някое капанче“. Предоставят се и подробности от неговите преживелици. След напускането на резиденцията си в понеделник вечерта, той стига до руската легация в Буюкдере, а оттам престоюва през целия ден във вторник в руския кораб „Инкерман“. Вечерта по мрънкало е заведен в устието на Босфора, където го чакал одеския кораб „Елбурс“. За негов съучастник или подбудител за действията му е посочен П. Р. Славейков. Вестникът отбелязва, че „беганието му, открадването му са приготвени, спомогнати, размислени от много време“. Извършеното е окачествено като „политическа интрига“⁸⁰. Според „Цариградски вестник“ случилото се с Й. Соколски „прилича на бягство от злодейци насилници, които го мъчеха, ще не ще да промени вярата си и да стане предател на народа“⁸¹.

Година по-късно в. „България“⁸² отново се връща към сюжета за съдбата на първия български католически владика. Според анализа на писмо от Петербург (източник на информацията) Йосиф Соколски „никак не щял да се върне в пазвата на гръцката православна черква“ и според мълвата се намирал „в съвършено здраве в един манастир от околностите на Киев и бил разположен да се върне в Турско като му позволят турските власти“. Въпреки верните доказателства, авторите на писмото не са „уверени“, че Й. Соколски „се е убедил досега, че Русия го измами да го жертва, за да тури на цял български народ едно леке“. Обезпокоена от успехите и бързината на разпространение на униатското движение, руската дипломация се активизира. Като насочва колебанията на архиепископа в своя полза, тя предприема действия за отстраняването му от сцената на току-що провъзгласената униатска църква. Наказана за равнодушието си към стремежа на българите за самостоятелна църква, Русия се опитва да преодолее събитията от декември 1860 - юни 1861 г. Затова и вестникът прави извода, че „руско-гръцките